

CONCEPT Plan van Aanpak Westfries Cultureel Netwerk (WCN)

Aan: Wethoudersoverleg Westfriese Bibliotheken, bijeen op 21 december 2015

Van: Giep Hagoort

Datum: 16 december 2015

1. Aanleiding.

Op 29 juni 2015 hebben de wethouders van de gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec, belast met het bibliotheekwerk, zich beraden over de toekomst van de bibliotheekvoorziening. Vier wethouders (van de gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Medemblik en Stede Broec) hebben met steun van hun college zich geschaard achter de intentieverklaring om de bibliotheekfunctie te laten opgaan in een op vernieuwing gericht en ondernemend Westfries Cultureel Netwerk (WCN), uiterlijk 31 december 2017. Het college van de gemeente Opmeer heeft schriftelijk aangegeven dat eerst duidelijkheid moet komen over de plaats van de eigen Muziek- en Dansschool. De gemeente blijft echter actief participeren in het traject Westfries Cultureel Netwerk, inclusief het nakomen van de afspraken over ondersteuning. Het college van Koggenland beraadt zich nog op een eventuele instemming.

Met inachtneming van deze verschillen in bestuurlijke posities nemen de zes wethouders op 21 december 2015 deel aan het overleg over de toekomstige bibliotheekvoorziening binnen een breder cultureel netwerk. Inzet van de bespreking is het vaststellen van een Plan van Aanpak, ingaande per 1 januari 2016. Dit beoogde Plan van Aanpak is op verzoek van de wethouders in concept opgesteld door Giep Hagoort (ASOM) met steun van de beleidsambtenaren van de zes gemeenten. Het Plan van Aanpak behelst de totstandkoming van een Westfries Cultureel Netwerk, als bedoeld in de intentieverklaring, per 1 juli 2016. Het voornemen is om na deze datum de implementatie van het Uitvoeringsplan te laten plaatsvinden door een aan te stellen kwartiermaker* gedurende de periode tot 31/12/2016

* Bij het verstrekken van de opdracht om een Plan van Aanpak op te stellen is uitgegaan van een 'kwartiermakerij' o.l.v. Giep Hagoort, die deze opdracht tezamen met de beleidsambtenaren zou uitvoeren. Gezien de hierboven genoemde verschillen ligt een eenduidige opdracht van de zes gemeenten per 1 januari 2016 niet voor de hand. Het Plan van Aanpak gaat er nu van uit dat de voorbereidingen worden voortgezet via een werkgroep van beleidsambtenaren o.l.v. Giep Hagoort waarbij in het Plan van Aanpak het opstellen van een profiel van een kwartiermaker per 1 juli 2016 is voorzien. Het aantrekken van een kwartiermaker kan dan in een open procedure plaatsvinden.

2. Doel Plan van Aanpak, resultaat

Het doel van het voorliggende Plan van Aanpak is te komen tot besluitvorming rond de totstandkoming van WCN. Daartoe worden in dit document voorstellen gedaan over:

- Het profiel van het netwerk (punt 3)
- Het tijdspad om te komen tot een Uitvoeringsplan per 1 juli 2016 (punt 4)
- De communicatie en het betrekken van actoren en inwoners (punt 5)
- De financiering van de werkzaamheden tot 1 juli 2016 (punt 6)
- Hoe de werkgroep zal gaan functioneren (punt 7)
- De contouren van het Uitvoeringsplan WCN per 1 juli 2016, inclusief opdrachtformulering voor een kwartiermaker, het opstellen van een profielschets, een financiële meerjarenplanning en het oprichten van een rechtspersoon (punt 8)
- Een risico-analyse inclusief een monitoringsvoorstel (punt 9).

De vaststelling van het Uitvoeringsplan door het wethoudersoverleg sluit de periode van het Plan van Aanpak af waarmee tevens de werkgroep haar werkzaamheden beëindigt en de opdrachtverlening aan Giep Hagoort afloopt.

3. Profiel Westfries Cultureel Netwerk

De intentieverklaring vraagt om een nadere positionering en focus om de start van WCN daadwerkelijk mogelijk te maken. Ook is een focus nodig om effectief met de omgeving te kunnen communiceren.

De focus is gelegen in hetgeen door alle betrokken vijf gemeenten van belang gevonden wordt:

1. Een verdere *verbreding en verdieping van de bibliotheekfunctie* rekening houdend met digitalisering, laaggeletterdheid en een toespitsing op de jeugd. Het gaat daarbij primair om het realiseren van 'vindplaatsen' op of nabij de scholen. Maar ook om 'vindplaatsen' waar de jeugd vaak op meer informele manieren leren, bijvoorbeeld in (sport)clubs, verenigingen, buurtcentra, etc. Op de tweede plaats – maar niet minder belangrijk - zijn 'vindplaatsen' aanwezig daar waar in het dagelijks leven (volwassen) inwoners van de gemeenten bijeen

komen en uiting gevend aan een leven lang leren (van buurthuis tot sportkantine). Op deze wijze versterkt de bibliotheekfunctie de sfeer van ontmoetingen in de kernen, buurten en dorpen. En kan concreet invulling gegeven worden aan activiteiten op het gebied van het Sociale Domein (tegen isolement, bevorderen participatie en digitale competenties, etc.) Kortom: van 'culturele' collectie naar 'maatschappelijke' connectie.

2. *Cultuureducatie, binnen en buiten de scholen*: het accent zal liggen op het verbinden van vraag en aanbod en daar waar gewenst zal WCN zelf nieuw aanbod scheppen. Integratie tussen 'levende cultuur' en 'cultureel erfgoed', tussen 'nieuw' en 'oud', tussen 'cultuur' en 'sport/welzijn' zal worden nagestreefd.
WCN betreft daarbij alle cultuurdisciplines (denk ook aan dans, film, fotografie, interdisciplinaire vormen) opdat cultuureducatie kan bijdragen aan enerzijds individuele talentontwikkeling en anderzijds aan een levendig cultureel klimaat in de eigen regio.
3. De verdere culturele en maatschappelijke ontwikkeling van WCN zal plaatsvinden door de inzet van *aanjagers-regisseurs*. Deze creatieve professionals - tezamen met actieve vrijwilligers - verbinden initiatieven en ondersteunen activiteiten van onderop zoals lokale festivals en verenigingen. Ze nemen zelf het voortrekkerschap daar waar kansen liggen om bewoners te betrekken bij het culturele leven in al zijn verscheidenheid. Culturele diversiteit is daarbij een groot goed. Regionale kennisdeling - mede vanuit voorbeeldprojecten als madhouse-enkhuizen.nl - met het culturele en sociale veld is vanzelfsprekend.
4. De bedrijfsfilosofie van WCN wordt gekenmerkt door *cultureel ondernemerschap, vindrijkheid en samenwerking*. Vrijblijvendheid past daarin niet. De basisfinanciering door de gemeenten wordt verstrekt onder de voorwaarde van het genereren van inkomensvormende activiteiten, waaronder dienstverlening en het stimuleren van het verkrijgen van eigen inkomsten door het veld zelf (zie crowdfundingacties in de Gemeente Medemblik). Een eigen onderscheidend financieel stimuleringsfonds gericht op creatieve partnerschappen dient onderdeel te zijn van het ondernemerschap van WCN. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij de expertise van regionale samenwerkingsorganen. Van WCN wordt ook verwacht direct en in samenwerking met anderen in te spelen op actuele kwesties (bijvoorbeeld een gesponsord cultuuraanbod bij de komst en/of aanwezigheid van vluchtelingen in de diverse betrokken gemeenten).
5. WCN heeft een eigen *rechtspersoonlijkheid*. De bibliotheekfunctie wordt door deze organisatie uitgevoerd. Welke andere culturele functies kunnen worden uitgevoerd (muziekonderwijs bijvoorbeeld) zal onderwerp zijn van komend onderzoek en overleg. De uitwerking van functies en vindplaatsen wordt per gemeente uitgewerkt en vormt een bijlage van het op te stellen Uitvoeringsplan.

4. Tijdenpad 1/1/16-1/5/16

Wanneer/events	agenda	Deelnemers
1/1/16 Start	(Opdrachtverlening uiterlijk 31/12/2015) • Start Plan van Aanpak	Beleidsmedewerkers o.l.v. Giep Hagoort ('de werkgroep')
11/1/16 10.00-12.30 Wognum Communicatie-overleg	• Bespreken communicatiestrategie en -acties a.d.h.v. Plan van Aanpak • Speciale aandacht voor bibliotheek	Communicatiemedewerkers en werkgroep
25/1/16 10-16 Opmeer Werkgroep	• Voortgang Plan van Aanpak • 1 ^e Bespreking Proeve van Uitvoeringsplan (accenten bibliotheek functie en cultuureducatie) • Actieplanning	Werkgroep
8/2/16 10.00-12.30 Enkhuizen Expertmeeting	Expertmeeting • Mobiliseren van expertise in de Westfriese Regio	Experts per gemeente, enkele experts van buiten, o.l.v. werkgroep i.a.v. een wethouder
29/2/16 10.00-16.00 Drechterland Werkgroep	• Voortgang Plan van Aanpak • 2 ^e bespreking Proeve van Uitvoeringsplan • Actieplanning	Werkgroep
29/2/16 Drechterland Wethoudersoverleg	• Bespreking 1e Voortgangsrapportage • Afhandelen beslispunten	Wethouders zes gemeenten, werkgroep

	• Financiële rapportage	
1/3-28/3/16 Participatieperiode	• Gemeenschappelijke bijeenkomst van commissie-raadsleden: feed back • Cultureel en Maatschappelijk veld: suggesties en ideeën 'verbinden'	Commissieraadsleden i.a.v. wethouders en werkgroep Actoren culturele en maatschappelijke instellingen, verenigingen, scholen, jongereninitiatieven, kunstenaars, werkgroep i.a.v een wethouder.
29/3/16 10.00-16.00 Koggenland Werkgroep	• Voortgang Plan van Aanpak • 3 ^e bespreking Proeve van Uitvoeringsplan	Werkgroep
29/3/16 Koggenland Wethoudersoverleg	• Bespreking 2 ^e Voortgangrapportage • Profiel en financiering WCN • Afhandelen beslistpunten • Financiële Rapportage	Wethouders zes gemeenten, werkgroep
25/4/16 10.00-16.00 Stede Broec Werkgroep	• Voortgang werkzaamheden	Werkgroep
25/4/16 Stedebroec Wethoudersoverleg	• Bespreken en vaststellen concept Uitvoeringsplan. In de bijlagen per gemeente staan de 'vindplaatsen' vermeld. • Opstart kwartiermaken • Financiële rapportage	Wethouders zes gemeenten, werkgroep
Uiterlijk 30/4/2016 Wognum Wethoudersoverleg	• Definitieve besluitvorming Plan van Uitvoering • Opstart procedure kwartier maken • Afsluiten werkgroepactiviteiten en opdrachtverlening Giep Hagoort.	Wethouders, werkgroep

5. Communicatie

Communicatie betreft het informeren van de Westfriese gemeenschap omtrent de totstandkoming van WCN. Communicatie is tweezijdig: naast het zenden ook het ontvangen van reacties en deze actief verwerken in de planvorming ('co creatie'). Over de communicatiestrategie wordt advies gevraagd (op 11/1/16) aan de communicatiemedewerkers van de betrokken gemeenten.

Uitgangspunten:

- Eenzelfde boodschap ('er komt een WCN') naar de gehele regio en de daarin functionerende samenwerkingsverbanden
- Eén woordvoerderschap naar de media (op wethoudersniveau)
- Reacties per gemeente behandelen
- interactieve ontmoetingen met experts (vooral binnen de eigen regio/provincie), raadsleden, advies- en kernraden en met actoren en inwoners tijdens de Participatieperiode
- Instrumenten overwegen als nieuwsbrieven, website, flyers (eerst), brochures (later), contactpersonen (per gemeente). Het presenteren van een logo is de taak van de toekomstige kwartiermaker.
- Provinciale en landelijke belangstelling wekken voor WCN als Cultureel Innovatielab (inclusief het verwerven van stimuleringsubsidies in de Plan van Aanpak-periode)

Nota Bene

Met betrekking tot de bibliotheek wordt in januari een compact communicatieplan opgesteld aan de hand van het advies van de communicatiemedewerkers (t.b.v. bestuur, medewerkers, leden en lezers). Ook wordt in januari door de leden van de werkgroep de bestaande subsidierelaties in beeld gebracht met het oog op een goede communicatie.

6. Functioneren werkgroep

De werkgroep die o.l.v. Giep Hagoort (Amsterdam School of Management-ASOM) invulling zal geven aan de totstandkoming van het Uitvoeringsplan (conform het tijdpad onder punt 3) bestaat uit in totaal 3 beleidsmedewerkers van de gemeenten Medemblik, Opmeer en de SED-organisatie (van Drechterland, Enkhuizen en Stede Broec). Zo mogelijk zal aan de werkgroepactiviteiten deelgenomen worden door de beleidsmedewerker van de gemeente Koggenland.

Al hetgeen wordt besproken, wordt als vertrouwelijk beschouwd. In geval van dilemma's bij het omgaan met vertrouwelijke informatie raadplegen de beleidsmedewerkers hun afdelingshoofd.

De samenwerkingscultuur wordt gekenmerkt door openheid, consistentie, inleving in de positie van de ander, creativiteit en resultaatgerichtheid. Waar kansen liggen, wordt een ondernemende houding ten toon gespreid (financiering door provincie? bijdragen door het bedrijfsleven en instellingen van participatiebijekomsten?).

Elke werkgroepbijekomst wordt afgesloten met een evaluatie: wat ging goed en wat kan beter? Ook het leiderschap van de werkgroep betreft deze evaluatie.

7. Financiering

De financiering van WCN ligt op twee niveaus.

1. De financiering van *WCN als organisatie* (exploitatie, prestatieafspraken, meerjarenraming, bijdragen gemeenten, eigen inkomsten op basis van cultureel ondernemerschap) De intentieverklaring spreekt van een *duurzame financiering met een vast bedrag*, uit te werken in een basisbedrag voor de jeugd en een mogelijke plus voor een extra aanbod (uitgaande van kostendekkende voorzieningen voor volwassenen). Dit alles exclusief huisvestingslasten per gemeente. Deze financiering staat gepland voor het wethoudersoverleg van 29/3/16.

2. De financiering van de *werkgroepactiviteiten* van 1/1/16 tot 1/5/16. Vertalen we alle genoemde ingrediënten in een begroting dan ziet deze er zo uit (bedragen in €):

A. Werkgroepopleiding, voorbereiding en de uitvoering van de planning, door Giep Hagoort, 10 dagen (limitatief) a 1.000 per dag	10.000
B. Communicatie (materiaal/bijeenkomsten/catering)	05.000
C. Advisering/juridisch-financieel	02.500
D. Reservering (reiskosten, extra prestaties Giep Hagoort, inschakeling experts)	05.000
Totaal	22.500

In dit bedrag zijn niet de uren (5 x 8 uur per maand) opgenomen die de beleidsmedewerkers besteden aan de opdracht (zie tijdpad). Ook betreft het bedrag niet de ambtelijke uren die per gemeente aan het dossier als zodanig moeten worden besteed.

Bedragen exclusief BTW, en exclusief extra inkomsten via derden. Prioriteit wordt daarbij gegeven aan een verzoek tot ondersteuning door de Provincie Noord-Holland.

ASOM brengt onder eigen rekening en verantwoording een casestudy-publicatie uit over de totstandkoming van WCN. De tekst van de publicatie behoeft de instemming van het wethoudersoverleg.

8. Contouren Uitvoeringsplan

Het wethoudersoverleg bespreekt op 25/4/2016 het concept Uitvoeringsplan WCN ten behoeve van de besluitvorming in de afzonderlijke gemeenten.

De contouren van het plan zijn:

1. Aanleiding
 2. Doelstelling, taken en ondernemerschap WCN
 3. Strategische activiteitengebieden waaronder bibliotheek en cultuureducatie
 4. Organisatie WCN (rechtsvorm, structuur en werkwijze) inclusief (a) opgaan in WCN en/of (b) samenwerking vanuit WCN met bestaande organisaties, (c) uitgangspunten locatiebeleid
 5. Meerjarig financieel beleid
 6. Kwartiermaker: profielschets en taakstelling periode 1/7/2016-1/1/2017
 7. Globaal tijdpad
 8. Convenant samenwerkende gemeenten 2017-2020
- Bijlagen: per gemeente wordt aangegeven in welke locaties en met welke activiteitengebieden WCN actief is.

9. Risico-analyse periode Plan van Aanpak/monitoring

- De (culturele) instellingen in de betrokken gemeente ervaren WCN als een overval en een topdown constructie
- De onderlinge samenwerking van de 5 plus 1 gemeenten (wethoudersoverleg danwel werkgroep) verloopt moeizaam door externe factoren
- De verschillende politieke achterbannen gaan zich afzetten tegen het initiatief
- De leiding van de werkgroep toont te weinig lokale betrokkenheid.

Aanpak: Er komt een monitoringgroep, bestaande uit de twee coördinerende wethouders (uit Medemblik en Drechterland) die maandelijks contact hebben met de werkgroep of een delegatie van de werkgroep ter toetsing van de risico-analyse.